

Tööstuse kiirendamise õigusakt COM(2026) 100

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 07.04.2026

KOKi esitamise tähtpäev 22.04.2026

VV esitamise tähtpäev 30.04.2026

Peavastutaja Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, kaasvastutajad Justiits- ja digiministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Rahandusministeerium, Välisministeerium, Riigikantselei JRKB.

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTs § 152¹ lg 1 p 1);

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTs § 152¹ lg 1 p 2);

Selgitus: Eelnõu eesmärk on suurendada nõudlust vähese CO₂-heitega Euroopa päritolu toodete ja tehnoloogia järele. Eelnõuga seatakse eesmärgiks suurendada töötleva tööstuse osakaalu ELi SKPs 2035. aastaks 20%-ni. Sellega loodetakse anda hoogu ELi töötlevale tööstusele, et aidata ettevõtetel kasvada ja luua uusi töökohti, toetades samal ajal tööstuse üleminekut puhtamale ja tulevikuvalmis tehnoloogiale.

Eelnõuga kehtestatakse tööstuse kiirendamiseks avalike hangete ja avaliku sektori toetuskavade puhul ELi päritolu ja/või vähese CO₂ heite suhtes nõuded. Need kehtivad teatavates strateegilistes sektorites, ennekõike terase, tsemendi, alumiiniumi, autode ja nullnetotehnoloogia puhul. Samal ajal luuakse raamistik, mida saab vajadusel laiendada muudele suure energiakasutusega sektoritele, näiteks keemiatööstusele. Eesmärgiks on suurendada Euroopa tootmisvõimsust ning nõudlust Euroopa päritolu puhta tehnoloogia ja toodete järele. Eelnõu kohaselt peaksid liikmesriigid muu hulgas kehtestama ühtse digitaalse loamenetluse, millega tööstusprojekte kiirendada ja lihtsustada.

Selleks, et säilitada liidu turu avatus, kutsutakse eelnõus üles rakendama avalike hangete puhul rohkem vastastikkust ja tagama võrdse kohtlemise riikidele, kes võimaldavad ELi ettevõtetele pääsu oma turule. Selliste partnerite sisend, kellega liit on sõlminud vabakaubanduspiirkonna või tolliliidu loomise lepingu või kes on riigihankelingu pooled ja kui lepingu raames kehtivad vastavad liidu kohustused, loetakse liidust pärinevaks. Muude riigi toimingute, ennekõike avaliku sektori kavade ja enampakkumiste puhul võivad

partnerid kuuluda eelnõu kohaldamisalasse, kui nad on sõlminud ELiga vabakaubanduslepingu või tolliliidulepingu.

Kuigi eelnõuga ei välistata välismaiseid otseinvesteeringuid, kehtestatakse sellega tingimused üle 100 miljoni euro suuruste investeeringute kohta strateegilistes sektorites, kui üksainus kolmas riik kontrollib üle 40% üleilmsest tootmisvõimsusest. Selliste investeeringutega tuleb luua kvaliteetseid töökohti, soodustada innovatsiooni ja majanduskasvu ning luua ELis tehnoloogiat ja teadmussiirde kaudu reaalselt väärtust. Lisaks sellele peavad need vastama kohaliku sisu nõuetele. Samuti peab Euroopa tööjõu määr olema nende puhul vähemalt 50%, et ühtsele turule pääsust saaksid lisaks investoritele kasu ka ettevõtted ja kodanikud.

Sisukokkuvõte

Kas EL algatus reguleerib karistusi või haldustrahve? Ei

Kas nähakse ette uue asutuse loomine (järelvalvelised või muud asutused)? Jah

Vajab väljaselgitamist.

Kas lahenduse rakendamine vajab IT-arendusi? Jah

Vajab väljaselgitamist.

Eesmärgid

ELis toodetud ja vähese süsinikuheitega toodete juhtivate turgude kujundamise toetamine

Eelnõuga kehtestatakse avalike hangete ja avaliku sektori toetuskavade puhul soodustingimused ELi päritolu ja vähese CO₂ heitega toodetele, et suurendada nõudlust selliste Euroopa tööstustoodete järele nagu tsement ja alumiinium, aga ka nullnetotehnoloogia, näiteks akud, päikese- ja tuuleenergia, soojuspumbad ja aatomenergia. Terasel puhul tehakse eelnõuga ettepanek rakendada turunõudluse loomiseks vähese CO₂ heite eritingimusi.

Välismaised otseinvesteeringud peavad looma ELis lisaväärtust

Selleks, et välismaised otseinvesteeringud tugevdaksid ELi tarneahelaid, edendaksid tehnosiiret ja toetaksid kvaliteetsete töökohtade loomist, kehtestatakse eelnõuga tingimused 100 miljonit eurot ületavatele investeeringutele sellistes sektorites nagu akud, elektrisõidukid, fotogalvaanika ja kriitiline toore.

Lihtsustatud loamenetlused

Eelnõuga lihtsustatakse ja muudetakse digitaalseks tööstusprojektide loamenetlused. Selleks luuakse ühtne digitaalne kontaktpunkt, kehtestatakse konkreetsed tähtajad ja

hakatakse energiamahukate CO₂ heite vähendamise projektide puhul loamenetluse vaheetappides rakendama vaikiva heakskiidu põhimõtet.

Kestliku tootmise edendamine

Eelnõuga luuakse tööstuse kiirendamise piirkonnad, mille eesmärk on võimaldada tööstussümbioosi ja soodustada puhta tootmise projektide kogumeid. Selliste kogumite loomisega soovitakse soodustada vajalikke investeeringuid energiataristusse ja kogu piirkonda hõlmavate lubade kasutamist. Nende piirkondade projektide käsutuses on investorite profiilianalüüs ja tugi oskuste arendamiseks.

Mõju ja sihtrühm

Vajab väljaselgitamist.

Kaasamine

Kaasata eelnõuga seotud huvirühmad.